

Ben Burgis och Meagan Day: Mordet på Charlie Kirk är en tragedi och en katastrof

(Ur [Jacobin magazine](#), 11 september 2025. Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

Mordet på Charlie Kirk hotar att stärka den yttersta högern och ge Donald Trump en förevändning att krossa meningsmotståndare. Ett ökat politiskt våld urholkar demokratiska normer och utgör särskilt ett hot mot vänstern.

Charlie Kirk har aldrig fått något varmt välkomnande på denna tidnings sidor. Det kvittar nu. Mordet på Kirk är en tragedi. Moraliskt går det inte att rättfärdiga. Politiskt är det skäl till allvarlig oro. En utvidgad politisk våldsspiral vore en katastrof för vänstern.

När denna artikel skrivs känner ingen till skyttens ideologi eller motiv. Men vissa centrala punkter är tillräckligt uppenbara.

Ingen ska bli dödad som straff för politiska uttalanden, oavsett hur förkastliga de är. Utöver vår grundläggande avsky för våld, så förespråkar vi också demokrati, som är beroende av yttrandefrihet och öppen granskning. Utan dem är ett gemensamt självstyre omöjligt och tyranni blir oundvikligt. Att tysta politiska motståndare med brutalt våld, vare sig det är i form av statliga ingripanden mot avvikande uppfattningar eller ensamvargar som mördar ledare, undergräver principer som demokratiska socialister alltid har hållit högt.

Dessutom är utsikterna av ett förfall till politiskt vedergällningsvåld en olycksbådande utveckling som hotar att minska utrymmet för meningsfulla politiska aktioner. Det bådar illa för den politiska kulturen i stort, och i synnerhet för vänstern. Vi säger hela tiden saker som andra tycker är extremt stötande, och vi förväntar oss att mötas av jobbiga motargument – inte våldsamma repressalier. Även om politiskt våld alltid har funnits i periferin, så har det oftast visat sig vara en rimlig fruktan. Det verkar som om vi har levt med en skör samsyn: i vår annars utomordentligt våldsamma kultur blev politiska ledare och kommentatorer i allmänhet inte skadade. Nu förefaller det som om samsynen rivs upp, med isande konsekvenser.

Antalet mordförsök och framgångsrika mord på politiska ledare ökar, liksom politiskt motiverade mord på mindre framstående personer. Även om den sortens våld har sitt ursprung i hela det politiska spektrat, så har högern i flera decennier varit ansvarig för avsevärt mer av det än vänstern. Under de senaste åren verkar angriparna alltmer komma från den amerikanska befolkningens politiskt förvirrade, mentalt störda och tungt beväpnade delar, där allmän paranoia och förvirring har vävts ihop med en osammanhängande men brutalt polariserad politisk kultur. Till och med det vanliga amerikanska vapenvåldet får alltmer en politisk styrka. Medan skolskyttar förr var lagda åt en sorts total, avpolitiserad nihilism klottrar de idag ner motsägelsefulla politiska paroller på sina vapen.

Mordet på Charlie Kirk verkar redan ge ytterligare bevis för att USA:s våldsmani frontalkrockar med vår kulturs avhumaniserande stamtänkande. Denna giftiga kombination hotar att särskilt

allvarligt urholka de demokratiska normerna och döda allt hopp om en vänsterutveckling.

Möjliga angrepp

Kirk drev en välfinansierad politisk propagandaapparat som förde fram ett enkelt budskap. ”Liberaler”, ”radikaler” och ”socialister” – han brydde sig sällan om att göra så stor skillnad – förstörde landet. Högskolorna var försåtliga vänsterindoktrinerande fabriker. USA övermannades av våldsamma invandrare. Kvinnor borde ägna sig åt hushållet. USA var en kristen nation och skulle så förbli. Donald Trump var de godas kraft.

För fyra år sedan debatterade en av oss (Ben) med Kirk om ”Demokratisk socialism kontra konservativ populism”. Under de senaste åren har hans politik gått i en ännu värre riktning, och flörtat med mycket fulare sorters nationalism och främlingsfientlighet, men redan 2021 var kontentan i Kirks del av samtalet oförsvarlig. Samtidigt som han gjorde anspråk på ”populismens” mantel försvarade han en rad ståndpunkter som skulle känt sig hemma på *Wall Street Journals* ledarsida. Han var orubbligt mot ens pyttesmå steg mot ett mer jämlikt samhälle som allmän sjukvård och att bygga en starkare arbetarrörelse.

Men samtidigt hemföll han inte till personangrepp. Han höll sig till argumentens huvudinnehåll, och undvek till största delen billiga knep och gav Ben utrymme att understryka motsättningen mellan Kirks populistiska retorik och det otäckt ojämlika huvudinnehållet i hans politik. I ett land där ett stort antal av våra landsmän tyvärr håller med om Kirks perspektiv är den sortens diskussioner helt nödvändiga. Skjutningen igår pekar fram mot en mycket obehagligare väg, en väg som inte kommer att och *inte kan* leda någonstans dit vi vill gå.

En av vänsterpolitikens grundläggande antaganden är att vanligt folk är förmögna att styra själva, på sina arbetsplatser och i samhället i stort. Det målet är bara möjligt att uppnå om vi litar på att våra landsmän kan utsättas för alla ståndpunkter, till och med de värsta, och själva bestämma sig. Och våra demokratiska mål kan bara uppnås med demokratiska *medel*. Vi försöker störta djupt rotade rikedom- och maktstrukturer. Det finns inget realistiskt sätt att göra det annat än att vinna över den överväldigande majoriteten av befolkningen till vår sida. Det som talar för oss är just att de arbetande människor som skulle gynnas av vår plattform utgör den stora massan av befolkningen. Med andra ord är både de övertygande idéerna och antalet på vår sida.

Men det oundvikliga resultatet av att vedergällningsvåld har förts in i politiken är att båda dessa faktorer blir mindre framträdande. I scenarier som domineras av fraktionell blodsutgjutelse spelar det inte längre någon roll vem som har det mest tilltalande politiska programmet eller den största möjliga valmanskåren – bara vem som har de mest stridbara och tungt beväpnade ideologerna med minst motvilja att döda. Vänstern kommer inte att vinna det slaget.

Dessutom kommer mordet på Kirk nästan säkert att motverka vänstern på andra sätt. För det första skulle Trump-administrationen mycket väl kunna använda det som förevändning för att slå ner på vänsteraktivister. Omedelbart efter att Kirk hade skjutits började högern kräva just detta svar. Deras krav att rensa ut och censurera vänstern som hämnd för mordet på Kirk var snabbt, allmänt förekommande och hårt.

Innan kvällen var slut hade Donald Trump talat till nationen och sagt: ”I årtal har de i den radikala vänstern jämfört underbara amerikaner som Charlie med nazister och världens värsta massmördare

och brottslingar. Den sortens retorik är direkt ansvarig för den terrorism som vi ser i vårt land idag, och den måste upphöra omedelbart.” Angriparen har ännu inte identifierats, och inget motiv har slagits fast, men det hindrade inte presidenten från att beskylla vänstern för mordet på Kirk och utlova vedergällning.

Om historien är någon vägledning, så ställer denna utveckling vänstern inför allvarliga faror. Teorin att individuellt politiskt våld på något sätt ska utlösa massrörelser för rättvisa (det som brukade kallas ”handlingens propaganda”) har i århundraden prövats under olika omständigheter i hela världen. Det har konsekvent lett till katastrofer och nästan alltid lett till ökat förtryck mot vänstern och angrepp på demokratin i stort. Efterdyningarna till mordet på Kirk skulle med lätthet kunna följa detta välbekanta, dystra mönster. Oavsett om skytten ens visar sig vara vänster, finns det god anledning att oroa sig för att mordet kommer att utnyttjas som förevändning för nya tillslag mot avvikande åsikter från en administration som redan har visat sig beredd att inlåta sig på diktatur i en omfattning som vi inte har upplevt i modern amerikansk historia.

Under de senaste åtta månaderna har innehavare av gröna kort arresterats och häktats för att ha deltagit i protester eller till och med för att ha skrivit debattartiklar som varit kritiska mot Israel, federala trupper har trots borgmästarnas och guvernörernas protester skickats till städer som svar på mindre upplopp eller till och med gatubrott, och invandrare som bara misstänkts för brott har skickats till fängelsehålor i El Salvador utan minsta korrekta förfarande. Det krävs ingen större fantasi för att tänka sig att allt som ens *ser ut* som vänstervåld (oavsett vad skyttens motiv visar sig vara) skulle kunna leda till extrema repressalier från Trump-administrationen.

En martyr på väg att skapas

Under åren efter Bernie Sanders andra och mer avgörande nederlag 2020 har vänstern lidit stora nederlag. Där vi för några år sedan kämpade om politisk makt, begränsas vi nu ofta till maktlös ilska över Trump-administrationens moraliska förfall, den ledande liberala oppositionens svaghet och det öppna folk mord som begås i Gaza.

Nyligen har det visat sig en del hoppfulla tecken att vi återigen skulle kunna få ett fotfäste inom amerikansk politik – särskilt Zohran Mamdanis inspirerande kampanj i New York. För närvarande är denna gnista av återupplivad socialistisk politik värdefull och skör. En ny våg av politiskt förtryck skulle kunna bli särskilt katastrofal vid en tidpunkt då vi bara har börjat återuppbygga våra styrkor.

Och mordet på Kirk kommer troligen inte att demoralisera utan istället uppmuntra yttersta högerens övertygelse, och de kommer utan tvivel att omvandla Kirk till en martyr för sin sak. Personer inom den yttersta högerens press har i själva verket redan börjat använda det ordet. Han är mycket lämplig för ett sådant skapande av myter, med tanke på att han aldrig har lagt ett finger på någon och sköts kallblodigt medan han uttryckte sina politiska åsikter.

Kirk spelade själv en ledande roll för att driva Gen Z högerut, i synnerhet unga män. Om mördaren hoppades kväva hans inflytande, så kommer denna aktion säkert att få motsatt effekt. Mordet på 31-åringen Kirk kommer utan tvekan att övertyga många av hans miljontals åskådare och lyssnare att engagera sig i hans sak, och på så sätt skynda på enandet av ett stridbart högerpolitiskt block som kommer att bli ett hinder för vårt eget projekt under decennier framåt.

Under den korta tid som gått sedan Kirk dödades har större delen av vänstern med rätta fördömt mordet på honom. Men ett icke obetydligt antal personer har reagerat med nästan total avsaknad av medkänsla. Med sitt moralfientliga poserade stöter de inte bara bort vanliga amerikaner som avskyr politiskt våld, utan det är också politiskt missriktat och strategiskt naivt. Det finns inget att fira här. I själva verket finns det mycket att frukta.

Se även: Branko Marcetic: [Politiskt våld är avskyvärt. Charlie Kirk tyckte inte det.](#)